

Градската Библиотека,

Варна

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ

Всичко за Християнски СВѢТЪ се изпраща до:
Павелъ Мишковъ — Варна.

АБОНАМЕНТЪ

За год. 10 лв. Единъ бр. 1 лв. Всичко въ прѣдплата.

СЪДЪРЖАНИЕ.

Рѣчта на България въ Парижъ,
отъ Стоянъ Ватралски.
Прѣдупрѣждение за нѣкои грозещи опас-
ности, отъ Р. Томсжнъ
Социализъмъ и Християнство, отъ П. Л. М.
Зовътъ на нашитѣ дни
Пжтя на правдата, отъ Стоянъ Ватралски
Испитвайте Библията. отъ Р. Т.
Българскиятъ Евангелизаторъ трѣгва
Младежки отдѣлъ, отъ Ив. Стефановъ.

Стоянъ Ватралски .

Рѣчта на България въ Парижъ (25 юли 1919)

За правда азъ дойдохъ при тебъ, Парижъ,
Която правда ти ми днесъ дължишъ.
Ти силенъ си, азъ малка, но свѣта
И никой менъ не може да прѣзира:
Отъ тебъ днесъ зависи правдивостъта,
Отъ справедливостъ къмто мене — мира.

Знамъ, ти си велемошенъ, о Парижъ,
Бжди и великъ да ми се издължишъ.

* * *

Азъ искамъ неотстъпно правдата
Отъ името на новий бждещъ свѣтъ:
Копнѣжътъ всенародни, жаждата,
Надеждитѣ за миръ и миренъ редъ;

Азъ искамъ своето съ авторитетъ:
Отъ името на мира въ утрѣшния свѣтъ.

* * *

На, Добруджа и Македонъ, виждъ,
Къмъ тебъ ржцѣ простиратъ тоя день, —
Отъ тѣхъ ще създадешъ ли, о Парижъ,
Балкански бждещи Елзасъ — Лоренъ?

Ще продължишъ ли въ нашия Балканъ
Тозъ кървавъ междуплемененъ вулканъ!

* * *

Че кривдата, по свое естество,
Ще продължава кървавий режимъ:
Тя съ ядъ минира всѣко общество
И взривний расовъ гнѣвъ неудържимъ:
А правдата по цѣлъ планетний ширъ
Залогъ единственъ е за траенъ миръ.

* * *

Плати ми пълна правда, моля азъ —
За мира общи, ако не за менъ...
Ако ли не доплатишъ днесъ, тогазъ,
Ще плащашъ съ тежка лихва единъ день.
Бжди, Парижъ, ти справедливъ и вѣщъ
Та поправи Берлинъ и Букурещъ.

* * *

Ти силенъ си, азъ малка, но свѣта
И никой менъ не може да прѣзира:
Отъ тебъ днесъ зависи правдивостъта,
Отъ справедливостъ къмто мене — мира.
За правда азъ дойдохъ при тебъ, Парижъ,
Плати си днесъ каквото ми дължишъ!
Красносело, при София.

(Изъ в. „Земледѣлска Правда“)

„Прѣдупрѣждение за Нѣкои Грозещи Опасности.“

(Драго ми е дѣто мога да прѣдставя прѣдъ четците на „Християнския Свѣтъ“ прѣводъ на една много цѣнна статия подъ горното заглавие, която намѣрихъ въ Американското списание „Мисионерски Прѣгледъ на Свѣта“ за Януарий, 1919. Р. Тамскъ.)

До като се виждатъ много обѣщателни знаци въ прѣминаването на стария строй и пристъпването на новия, пакъ има опасностъ да не би да се напуснатъ много отъ добритѣ нѣща въ миналото, и намѣсто тѣхъ да се приематъ нѣща помалко сжществени. Ако възприемемъ нови архитектурни идеи, не бива по тая причина да прѣзираме здравитѣ основи; нито, ако умножаваме механическата си сила и изкуство, могатъ тия да ни служатъ вмѣсто живота. Има нѣкои стари нѣща, които никои други нѣща не могатъ задоволително да замѣстятъ. Между тѣхъ сж слѣднитѣ:

Вѣра въ Бога. Нѣма ли опасностъ да не би по-новитѣ подвизи на човѣцитѣ въ наукитѣ, и по-новитѣ идеяли на демокрацията, да направятъ хората да станатъ самонадѣени и да отпуснатъ Бога отпрѣдъ очитѣ си?

Христовото Благовѣстие. Благовѣстието не е толкова старо щото да не може да е и истинно; все пакъ, обаче, мнозина днесъ проповѣдватъ друго „благовѣстие“, — че хората могатъ да се спасяватъ чрѣзъ издигането на обществото, чрѣзъ модерното просвѣщение, и чрѣзъ материалното подобрене.

Здравото държане за истината. Нищо не може да вземе мѣстото на твърдостта — на вѣрността въ характера. Понеже християнитѣ се виждатъ да напрѣдватъ къмъ единство по между си, и явяватъ желание за задружно работене, има опасностъ да не би, за полесното постигане на това, тѣ да приематъ по-низки мѣрила и да направятъ компромизъ съ ония, които се отричатъ отъ Исуса Христа като единственъ Господъ и Спасителъ. Придобивкитѣ ще могатъ ли, кога да е, да отплащатъ загубата, която ще слѣдва, ако християнитѣ не стоятъ здраво за божествеността на Христа и за необходимостта намъ на умиловичението извършено отъ Него?

Християнскиятъ героизъмъ. Слава на християнската църква сж били нейнитѣ мжченици и нейнитѣ геройски мисионери, които не сж се скъпили за живота си. Мнозина такива герои още живѣятъ; но, като се харчатъ голѣми суми пари, и като се въвеждатъ много клонове на мирската дѣйностъ, има голѣма опасностъ да не би християнскитѣ работници да ставатъ професионални, и да служатъ при човѣшки позивъ по-скоро отколкото при Божия. Тая опасностъ грози много църкви, много мисии, и работата на разнитѣ Младешки Християнски Дружества, дѣто работенето имъ твърдѣ често става просто като работенето на какво-да-било мирско завѣдение.

Животъ отъ Бога. За жалость, учението за новото рождение не е днесъ популярно. Обаче,

думитѣ изговорени отъ Исуса Христа на Никодима никога не сж били оттеглени. Има опасностъ да не би хората да замѣстятъ новото рождение съ реформация (прѣобразуване), и да мислятъ, че умствената просвѣта прави ненужденъ новия животъ чрѣзъ Божия Духъ.

Единство въ духа. Друга опасностъ е, да не би, когато се полагатъ старания да се възпомага задружното работене и вънкашното единство, да се забравя истинското единство, което е възможно само въ Христа. Въ Христа, Германци и Великобританци, бѣли и негри, Японци и Китайци, богати и бѣдни, просвѣтени и неграмотни, аристократи и пролетарии, могатъ всички да бждатъ едно тѣло. Фаталната погрѣшка, която правятъ капиталисти и работници, автократи и демократи, болшевици и буржоаизици, е туй, че не признаватъ единствената истинна основа, на която може да се съградятъ съгласието и братството.

Вѣчнитѣ нѣща. Най-послѣ и тая опасностъ грози днесъ свѣтътъ, а именно, като развиваме материалнитѣ нѣща, да не би да забравяме духовнитѣ, — като развиваме врѣмненнитѣ нѣща, да не би да прѣнебрѣгваме вѣчнитѣ, — и като възприемаме отговорността за земното, да не би да не прѣдвиждаме и за небесното. Духовния животъ, духовната смъртъ, духовнитѣ неприатели, духовното богатство, духовнитѣ сили сж несравнено по-важни отколкото сж физическитѣ; и първитѣ траятъ, а послѣднитѣ прѣхождатъ.

Социализъмъ и Християнство.

Добрѣ познатъ фактъ е, че всички водители на социализма у насъ сж нерелигиозни; повече отъ това: тѣ сж противъ религията. Голѣмата частъ отъ тѣхната книжнина: книги и вѣстници, сж пълни съ критики противъ църквата и духовенството. Тѣхнитѣ писатели не правятъ разлика между католическата църква прѣди хилядо години и настоящата Евангелска църква. За нея тѣ говорятъ като клубъ на боржуазната класа, и за духовенството като орджие на капиталиститѣ.

Защо социалиститѣ сж противъ църквата?

Въ платформата на социалистическата партия е казано, че социализма нѣма нищо да дѣли съ религията. Социалиста може да вѣрва и да принадлежи на каквато ще религиозна секта. Това изявление е направено не много отдавна, подиръ остри прѣния чрѣзъ гласуването на едно голѣмо болшинство.

Ако социалиститѣ сж противъ религията, защо сж направили това изявление въ програмата си?

Безъ съмнѣние, това е сторено съ цѣлъ да замаятъ очитѣ на църквата и да спечелятъ бюлетинката на християнитѣ. Знае се, че социалиститѣ разпространяватъ книги и брошури, които прѣпоръчватъ „свободна любовь“, „безвѣрие“ и „унищожение на църквата“. Вѣрно е, че не отговаря за съмишленицитѣ си; но дървото се сжди отъ неговитѣ плодове.

Социалистическитѣ водители казватъ лоши думи противъ Християнската църква и умаловажаватъ нейното минало и настоящо влияние. Тѣ сж или съзнателно слѣпи, или пъкъ сж невѣжи за

нѣщата, които църквата е сторила и продължава да върши. Вземете, за примѣръ, образованието. Когато Исусъ дойде на земята, сравнително малко хора можаха да четатъ и пишатъ. Църквата е била майка на образованието и за стотини години, тя е била едничкиятъ източникъ за образование, докато държавата се наводни съ духътъ на Християнството. Малко работници има които не могатъ да четатъ и пишатъ. Всички грамотни работници дължатъ благословенията на образованието което тѣ иматъ на Християнството.

Какво е направила църквата за издигането на жената? Достатъчно е да сравниме състоянието на женитѣ въ Християнскитѣ страни съ онова въ нехристиянскитѣ. Всички болници, сиропиталища и приюти сж фиданки на църквата. Нехристиянскитѣ страни нѣматъ такива домове.

Погрѣшката на социализма е, че той се старае да направи свѣта по-добъръ безъ да направи човѣцитѣ по-добри. Реформаторитѣ забравятъ, че задъ задачата да се подобри социалното положение, лежи задачата да се подобри човѣкътъ. Христосъ е съзнавалъ, че за да се издигне свѣта, трѣбва първо да се издигне личността. Социализма иска да издигне личността чрѣзъ първо издигане на свѣта. Но това не може да стане. Голѣмиятъ въпросъ е за естеството на човѣка. А социализма не се докосва до него. Ние казваме, „корпорациитѣ нѣматъ душа“. То се знае че нѣматъ. Едничкиятъ начинъ да достигнете съзнание то на Корпорацията е да достигнете личноститѣ които я съставятъ. До като хората не се повлияетъ отъ Христовиятъ духъ, глупаво е да се надѣвате за дѣйствителна реформа. Въ царството на социализма пакъ ще има грѣшни човѣшки природи, съ умраза, ядъ, завистъ, себелюбие, страсти и похоти. Религията е едничката сила, която винаги е работила противъ грѣха и пѣлила живота съ любовъ. Ако социализма прѣнебрѣгва религията и я счита за отживѣлица, туй, наистина, ще бѣде единъ фаталенъ недостатъкъ за него.

Социализмътъ не ще може да изрине злото отъ свѣта. Нищо друго, освѣнъ благодатъта Божия въ живота, не ще може да излѣкува болното човѣчество.

Християнската религия която мнозина социалисти хулятъ и прѣзиратъ, е едничкиятъ избавителъ на обществото.

П. Л. М.

Зовътъ на нашитѣ дни.

Живиятъ Богъ е источникътъ на побѣждающата духовна любовъ и енергия. Историята и опитността показватъ, че Той се открива съ любвеобилна сила въ отговоръ на молитвитѣ на своитѣ чада, които викатъ къмъ него съ чисти сърдца и въ духъ на вѣра и истинно смирение.

Положението сега създадено отъ голѣмата война прѣдставя нужда за молитвитѣ на християнитѣ, както никога по-прѣди. Най-важната работа на църквата е да помогни на хората въ най-дълбокиятъ нѣща на живота, и най-дълбокиятъ нѣща на живота сж тѣзи които се отнасятъ до правото отношение между Бога и човѣка и между човѣкъ и човѣка.

Между различнитѣ начини въ подпомагане на човѣцитѣ въ настоящата всемирна криза, нѣма

другъ, който може да се сравни въ жива важность, съ този на молитвата. Много по важна отколкото най-усърдното мислене върху извѣстни задачи, много по-важна отколкото лично влияние, много по-важна отколкото да се държи рѣчь на 50 хиляди души — много по-важна отъ тѣзи и много други форми на дѣйствие е молитвата, живото общение съ Бога. Тѣзи които прѣкарватъ достатъчно врѣме въ дѣйствително общение съ Бога, за да съзнаватъ абсолютната си зависимость отъ Него, ще бѣдатъ употребени отъ Всемогущиятъ за повдигането на човѣцитѣ.

Има нужда отъ уединение съ Бога въ този вѣкъ на тъй вихренъ животъ и много организации. Нѣма опасность, че ще прѣкараме извънредно много врѣме сами съ Бога. Когато човѣкъ казва, че той приема по-вече помощъ отъ обществото, отколкото отъ тайната молитва, той е въ духовна опасность.

Всѣки трѣбва да има опрѣдѣлено врѣме за частна молитва. Всѣки трѣбва да рѣши за себе си колко врѣме ще дава за тѣзи духовни опитности.

Ние сме въ една епоха на народно вълнувание, когото най-много се нуждаемъ отъ молитви. Нека се радваме, че живѣемъ въ такова врѣме, когото има тъй много позиви за молитви. Единъ отъ тѣзи позиви е: молете се за духовно-съживителното начинание, което тъй много е ожидано и желано между насъ. Направете го прѣдметъ на катадневна молитва. Пишете на пжтующиятъ благовѣстителъ Павелъ Мишковъ, че вие го придружавате съ молитвитѣ си. Жертвайте отъ врѣмето си, ако това наистина ви костува нѣщо.

Братя християни-евангелисти, гласътъ Божий къмъ насъ днесъ е: „на коленѣ! Застойте се при Моя тронъ докато вие получите дарътъ на духовна сила — съживителна, убѣдителна, събудителна, привлекателна, спасителна сила“. Ще посмѣемъ ли да обѣрнемъ гърбъ на Божия гласъ?

— Ако людетѣ Ми, надъ които се призоваваме, Ми спиратъ себе си, та се посомаятъ и потърсятъ лицето Ми и се върнатъ отъ лукавитѣ си пжтища, тогазъ Азъ ще послушамъ отъ небето и ще простя грѣха имъ и изцѣля земята имъ.

Пжтя на правдата

Тозъ пжтъ на правдата, другарю скжпъ,

Не е пжтъ лесенъ;

Въ самото си начало още е

Самотенъ, тѣсенъ,

Непривѣтенъ, пороенъ, врѣлъ, неравенъ,

Отъ множеството шумно изоставенъ;

Но той е правъ, плѣнително божественъ,

И краятъ му е сигуренъ и славенъ.

Пжтъ правъ: отъ правдата и отъ цѣлѣта

Не се отбива,

По личната изгода на минвачъ

Не се извива;

Затуй, себеугодникъ въ тоя пжтъ

За дълго не отива,

А само пжтникъ шо върви изправенъ

Позова на дълга свещенъ, общественъ,

До края вѣчно сигуренъ и славенъ.

Красносело, при София.

Стоянъ Ватралски.

Испитвайте Библията.

Било е врѣме, когато интересующитѣ се въ християнската работа не сж могли да намѣрятъ другъ учебникъ по тоя прѣдметъ освѣнъ Библията. Новото богатство винаги се съпровожда отъ опасности, а нѣкои отъ насъ християнски работници, които сега сме снабдени съ голѣмо количество такива учебници, намираме, че съвсѣмъ не оставяме мѣсто за Библията въ плановѣтѣ си сега, или ѝ оставяме твърдѣ малко мѣсто.

На една конференция на християнски работници, държана прѣзъ лѣтото на 1918 г., нѣкои отъ по-виднитѣ членове се разговаряли помежду си за лекциитѣ държани отъ единъ отъ говорителитѣ (човѣкъ, който билъ прочутъ професоръ въ единъ отъ първитѣ Американски университети). За година тоя човѣкъ билъ се считалъ, като силенъ ораторъ; обаче тая година (1918)-той говорилъ съ принудителна сила и отправялъ позиви, на които никой не можелъ да противостои. Единъ день единъ отъ горѣспоменатитѣ членове останалъ надирѣ слѣдъ свършването на лекцията държана отъ тоя човѣкъ, и, като отворилъ разговоръ съ професора, му съобщилъ какъ тѣ всички усѣщали за извънредната сила на неговото тазъ-годишно говорене. Въ отговоръ професора далъ слѣдното обяснение на това, което тѣ били забѣлѣзали: —

„Университета, дѣто азъ съмъ единъ отъ професоритѣ, видѣ, че съ моето постоянно държане лекции по тоя прѣдметъ (Християнското работене) азъ скоро ще съмъ като изтисканъ лимонъ; за това факултета ми разрѣши една година отпуса, за да мога да изучавамъ и издирвамъ новъ материалъ по прѣдмета. Азъ възнамѣрихъ да прѣкарамъ годината между библиотеки-тѣ на Английскитѣ университети; но военното положение осуети плана ми. Рѣшихъ обаче все-таки да не напустна рѣшението си да прѣкарамъ годината — гдѣ да било — въ изучаване и издирване по прѣдмета; и понеже нѣмаше какво друго да направя,

азъ изпълнихъ плана си въ моята частна библиотека у дома. Всичкитѣ книги тамъ азъ вече добрѣ познахъ, за това обърнахъ се изново къмъ единствената неизчерпаема книга — Библията; и слѣдствието е, че азъ наново си открихъ Новия Завѣтъ. Ето ви тайната на моето тазъ-годишно по-силно говорене.“

Ако на тоя прочутъ професоръ и опитенъ сказчикъ по християнската работа е било възможно късно прѣзъ живота му да си открие наново Евангелието съ такъвъ резултатъ, може и за насъ да бжде възможно, и Новия Завѣтъ да стане за насъ изворъ на нова и извънредна сила, както стана за него.

Съобщава Р. Т.

Българскиятъ Евангелизаторъ трѣгва.

(писмо до всички Евангелски църкви въ царство България и Македония.)

Драги братя,

Най-послѣ, въпросътъ за пжтующъ благовѣстителъ е разрѣшенъ въ положителна смисълъ. Пастиръ Павелъ Мишковъ е приелъ поканата и е отговорилъ, че ще почне евангелизаторската, духовно—съживителна работа по села и градове, въ Царство България и Македония.

Той трѣгва прѣзъ идущия м. Септември. Всички евангелски общества и църкви, въ села и градове, въ сѣверна и южна България и Македония, които желаятъ да бждатъ посѣтени отъ него за съживителни събрания, нека веднага му пишатъ въ Варна, или ул. „Солунъ“ №16 София, и уговорятъ за врѣмето и събранията.

Моментътъ, който проживѣваме е повелителенъ. Нека се проникнемъ отъ благоврѣмията и отговорноститѣ. Народътъ ни се нуждае отъ душеспасителнитѣ истини на Христовото Евангелие.

Духовно-съживителното дѣло е почнато. Богъ да бжде съ насъ въ това начинание. Нека придружаваме пжтующиятъ благовѣстителъ съ молитвитѣ си. Нека просимъ; нека се молимъ; нека викаме къмъ Бога да съживи дѣлото си между насъ и да ни благослови въ новата работа.

Испратете поканата веднага.

Наредете молитвени събрания за този случай.

Съ братски поздравъ
Бълг. Евангел. Благот. Д-во
ул. „Солунъ“ 16, София.

Младежки отдѣлъ.

Плодоветъ на честността

Отъ прѣподобни James W. Cole

Порокътъ въ търговския свѣтъ днесъ, е постоянно разтешето желание да се придобиватъ пари безъ да се печалятъ. Паритѣ на сж само срѣдство за размѣна, но сж тъй сжщо произведение както житото, царевицата или желѣзото, ала човѣцитѣ, които биха умрѣли отъ срамъ ако се хванѣха въ кражба на жито или царевица, не се колебаятъ да крадатъ пари когато имъ се падне случай. Тѣ биха погледнали съ прѣзрение на кражбата на единъ шиникъ жито отъ съсѣда имъ, и биха настояли да му се възвърне равното на откраденото, ала мислятъ, че да се зематъ отъ него пари безъ да му се плати левъ за левъ, е съвсѣмъ друго нѣщо. Да го изнасилишъ въ нѣкоя здѣлка, това е, казватъ тѣ, чисто и просто търговия. Но защо да е повече прѣстѣпно да се краде жито отколкото да се крадатъ пари? А тоя краде пари, който ги зема отъ съсѣда си безъ да ги е спечелилъ, или който не дава за тѣхъ равното имъ.

Има едно почти безумно желание широко разпространено между човѣцитѣ, да се добива богатство не чрѣзъ стариятъ и бавенъ пжтъ на труда, постоянството и икономията, но чрѣзъ бързиятъ пжтъ на спекулата, безъ да се обръща внимание дали такава спекула е законна и правдива или не. Има правдивъ спекулативенъ рискъ въ търговията, за примѣръ, когато човѣкъ прѣдвижда възможнитѣ нужди на пазаря идниятъ мѣсець или идната година, и нарежда печалбитѣ да посрѣшнатъ неговата страна на сдѣлката по честенъ начинъ.

Той купува на умѣрена цѣна, и продава на умѣрено повишена цѣна. Той се обогатява, снабдявайки нуждитѣ на публиката, а не като ограбва другитѣ. Честниятъ човѣкъ не ще земе хлѣба отъ устата на другитѣ за да го тури въ своята. Когато продава стока, той не продава и душата си съ нея. Той се съвѣщава съ съвѣстѣта си въ кантората толкова често както и въ храмътъ на молитва. Той би могълъ да мами въ рамкитѣ на закона и тъй да се обогати, но мрази това. За щастие на човѣчеството, още се намиратъ такива люде и такива правдиви начини на търгу-

ване; ала наклона на врѣмето е повече и незадоволство съ такива честни начина за добиване на пари. На младото поколѣние не се харесватъ такива честни хора, и вмѣсто да се качватъ по успѣшнитѣ стѣпала на труда за да отидатъ на върха, тѣ искатъ да се намѣрятъ тамъ чрѣзъ бързиятъ и смѣлъ издигателъ на спекулатора.

Още не се счита почтенно да се играе ролята на Симона магесника, тоя много-отдавнашенъ комароиграчъ, въ търговията. Общественото мнѣние, съ своитѣ постановления, е решило, че комароиграча, ако иска да практикова занятието си, трѣбва да го върши тайно. Той придобива своитѣ стотини и хиляди отъ своитѣ глупави жертви задъ заключени врата и добрѣ затулени прозорци, избѣгвайки лукавото и евентуалното нападение на полиция. Защото, дѣйствително, званието му създава просяци и носи върху си проклятията на онеправдани, напустнати, ограбени и сърдцесъкрушени жени и майки. Но какво да кажемъ за ограбванията що ставатъ въ търговския свѣтъ, въ дюкяна, кантората и пазаря. Тукъ се подиѣнява стоката на продавача, повишаватъ се изкуствено цѣнитѣ, всѣва се паника въ тържището и се вършатъ редица прѣстѣпления, закриляни отъ закона, чрѣзъ които едни се обогатяватъ върху гърба на други. И всичко туй се счита честно търгуване. Но въ що се различаватъ такива отъ разбойника на пжтя, който съ насоченъ револверъ къмъ гърдитѣ на пжтника, вмѣсто съ закона, му казва: „Азъ имамъ силата, която ми дава правото, — пари или живота ти.“ Не сж ли тия които закупуватъ житото и подигатъ цѣнитѣ на нѣщата отъ първа необходимостъ, толкова дѣйствителни разбойници, колкото комароиграча, който майсторски и лукаво ограбва своитѣ другари играчи? Единиятъ ограбва своята жертва, защото притежава изкуството за това, а другиятъ ограбва паритѣ си, защото закона му дава правото да върши това. И двата мамятъ и ограбватъ. Да покровителствуваме кой и да е отъ тѣхъ съ закона, ще рече да благославяме измамата и да даваме награда за покварата и съсипията на хората. Има мнозина днесъ, които сж натрупали милиони чрѣзъ сжщитѣ хайдушки похвати, и тѣ минаватъ за почтени люде.

Нека се запомни добрѣ, че не е необходимо да бждемъ комарджии или скжперници за да съберемъ богатство. Никой не

трѣбва да задуши съвѣстѣта си или да закорава сърдцето си за да спечели малки или голѣми суми. Той може да забогатѣе безъ паритѣ му да извикатъ проклятието на съсѣда му върху тѣхъ, или осжждането на онзи който ни е прѣдупрѣдилъ: „Който притѣснява бѣднитѣ за да умножи богатството си, ще достигне въ осжждность“, и който придобива богатство съ неправда, ще го остави въ половината на днитѣ си, и въ сѣтнинитѣ си ще бжде безуменъ“.

Всички търговски сдѣлки може да се вършатъ съ очудващъ париченъ успѣхъ, като се възврѣща равното за всѣки левъ спечеленъ въ тѣхъ. Голѣмъ облакъ свидѣтели доказва това. Мнозинството отъ първитѣ търговци въ Съединенитѣ Щати на Америка прѣзъ миналия вѣкъ сж били почтени, умни и честни хора, чийто успѣхъ обогатилъ не само тѣхъ но и свѣта. Тѣ успѣли, като направили и другитѣ да успѣятъ. Тѣ сж благословение, а не укоръ за богатството си, защото търговията имъ не е била основана на себелюбие и не е била развита съ лакомство, но тъй е била водена, шото да докаже, че успѣха въ търговията не прѣчи за най-висшето унепрѣдване въ доброта, истина и честность на всѣки човѣкъ.

Кой отъ всичкитѣ търговци въ своето врѣме е билъ повече уважаванъ и почитанъ както знатниятъ Бостонски търговецъ, Амось Лоренсъ, който прѣзъ живота си е далъ за благотворителни цѣли повече отъ 790,000 долара освѣнъ сумитѣ които завѣщалъ на своитѣ роднини? Той е билъ душата на частността. Познаващитѣ го казватъ за него: „Правдивостѣта и честностьта му сж безукорни и безпорочни“. Историята му като търговецъ, отъ начало и до края може да издържи най-строгия изпитъ. Той благоговѣялъ прѣдъ правото, съ едно благоговѣние чисто, положително и върховно и притежавалъ такъвъ мораленъ усѣтъ, който не му позволявалъ да се отклони нито съ косъмъ отъ всичко което той считалъ за негова длъжность. Туй бѣ което съставляваше силата на неговия характеръ и бѣ една отъ великитѣ тайни на успѣха му. Туй бѣ което, въ юношеството му, му гарантира пълно довѣрие и една почти безгранична употреба на капитала на най-богатитѣ и добри хора въ онова врѣме. „Всѣкидневнитѣ му постѣпки и здѣлки се направляваха отъ най-възвишеното чувство на право и криво, и въ най-строгата сми-

сль на правдивостѣта, самъ Аристодъ не би могълъ да го надмине. Той бѣше живъ примѣръ на успѣшенъ търговецъ, който отъ най-ранния периодъ на търговската си кариера, бѣ се издигналъ високо надъ всѣка лукава хитрость и никога не бѣ готовъ да използва неvēжеството и нещастieto на другитѣ за свои цѣли. Той е показалъ, въ своя случай, възможностьта на успѣхъ, когато се живѣе съгласно най-висшето правило на моралния дългъ.

На 14 годишна възраст той постѣпилъ у единъ търговецъ въ родния си градъ Гродонъ, въ щата Масачузетсъ. „Единъ добъръ и благочестивъ баща, подпомогналъ отъ една разумна майка, възпитали дѣтето да стане бждащия човѣкъ“, и, защото билъ честенъ, скоро му повѣрилъ главното надзирателство въ магазина. На 21 годишна възраст той отишелъ въ Бостонъ, само съ 10 долари въ джоба си и заелъ длъжностьта продавачъ въ едно заведение, гдѣто не слѣлъ дълго му прѣдложили да стане съдружникъ въ фирмата, ала знайки за не строго честнитѣ методи на търговане тукъ, той отклонилъ поканата. Слѣдъ нѣколко мѣсеца фирмата фалира и тогава той започналъ самъ работа на дребно и на кредитъ. Скоро слѣдъ това, брата му, Абтъ Лоренсъ, се условилъ да работи при него, и подиръизтичане на врѣмето въ кантракта, той станалъ неговъ съдружникъ, и отъ туи врѣме фирмата на А. & А. Лоренсъ, за цѣли 50 години, станала извѣстна въ цѣлата страна като една отъ най-голѣмитѣ и най-здравитѣ и честни търговски кжщи. Той билъ главния основателъ на манифактурнитѣ градове Лоренсъ и Лоуелъ. Той помогналъ на дванадесетина младежи да се изучатъ и да започнатъ работа сами, и подобно на колегата му търговецъ, Джонъ Торнтонъ, станалъ извѣстенъ на всѣкъдѣ за благотворителнитѣ си дѣла, както и за великата си характерна честность.

Въ едно писмо къмъ единъ младежъ що току влизалъ въ живота, той дава слѣдущето като най-главната отъ тайнитѣ за неговия успѣхъ: „Най-първо, земи туй за лозунгъ въ началото на попрището си, а именно, че разликата да бждешь свършенно правдивъ или малко неизправенъ, ще бжде разликата да се намѣришь въ края, въ добра слѣда или въ нѣкое мизерно блато. На тая ясна истина, почване живота въ абсолютна правдивость, азъ дължа, съ Божието благословие върху моитѣ

трудовете, настоящето си положение, както и туй на мнозина други свързани съ моята работа. Като първо и водящо начало, нека всѣка сдѣлка бжде отъ такъвъ чистъ и честенъ характеръ, че вие не бихте се засрамили да се покаже прѣдъ цѣлия свѣтъ така явно както прѣдъ самитѣ васъ“. Втора причина за успѣха му е била съвършено познаване на работата му. „Доставкитѣ и покупкитѣ бѣха толкова познати нему колкото азбуката. Той знаеше нуждитѣ на мѣстото както и източникитѣ за доставка“. Относно туй той самъ казва: „Тайната на всичката работа бѣ, че ние бѣхме свикнали да дѣйствуваме бързо, използвайки най-високиятъ приливъ, докато другитѣ питаха бавно, когато вече прилива намалѣше. Ние бѣхме винаги готови да снабдимъ тържището съ тия артикули, които то би поискало“. Трета причина за неговия успѣхъ бѣ, постояненъ и внимателенъ надзоръ върху работата му. За това той пише: „Между многото люде, които сж банкрутирали като търговци, до колкото азъ зная, главна причина за това е било липсата на системностъ въ работата имъ, чрѣзъ която могатъ да знаятъ кога разноскитѣ и загубитѣ имъ надминаватъ печалбитѣ имъ“. Четвърта причина, която той дава за неговия успѣхъ, е икономията. „Повечето отъ младежитѣ които почнаха въ тоя периодъ неуспѣха харчейки полкова много и земайки на кредитъ толкова свободно. Първата година азъ спечелихъ около 1,500 долари, а втората повече отъ 4,000. Възможно, че ако бѣхъ спечелилъ 4,000 първата година, азъ бихъ фалиралъ втората или третата година. Азъ практикувахъ строга икономия, и никога не си позволявахъ да похарча нито даже нѣколко пенета за непотрѣбни нѣща додѣто не ги спечелѣхъ“. Артикули, продаванъ за онова което тѣ бѣха и на умѣрени цѣни, даваха довѣрие на другитѣ въ фирмата. и най-послѣ и помогнаха да заеме едно положение до което малко други фирми бѣха достигнали. Слѣдъ повече отъ 30 годишелъ търговски животъ, Г-нъ Лоренсъ писа: „Азъ не помня никога да съмъ искалъ или да съмъ спечелилъ каква и да е голѣма сума само отъ една сдѣлка или, да съмъ земалъ частъ отъ имота на другия и да съмъ го турилъ при моя, ако и да бихъ ималъ законно право до сторя това“.

До врѣмето на смъртта си, никой другъ въ Америка не може да се сравни съ него

по размѣра и сумитѣ на неговитѣ лични благодѣния, и когато той не сочи туй като една отъ причинитѣ за бѣлѣжития му търговски успѣхъ, при все туй, тя е една отъ причинитѣ и никакъ не една отъ малкитѣ причини. До като той е примѣръ на библейската истина, че „ржката на трудолюбивия обогатява“, сжщо тѣй той пояснява друга истина въ нея, а именно, че „който милува сиромаша, заема Господу, и Той ще му въздаде въздѣянието му“. Три години прѣди свършака на дългата му търговска кариера, той писалъ тѣй относно своитѣ благодѣния: „Прѣди десетъ години азъ усвоихъ практиката да удвоявамъ прихода си. Колкото повече давамъ, толкова повече имамъ“. И тѣй, той, който е далъ повече отъ 700,000*) долара за благодѣния къмъ разни бѣдни и страждущи, слѣдъ смъртта си оставилъ 1,000,000 долари на своитѣ роднини.

Една извѣстна поговорка казва, че „честността е най-добрата политика“, ала ако самото придобиване на пари е цѣльта на живота, пословицата не е истинна. Крадецътъ ще надмине честниятъ човѣкъ въ търговията отъ десетѣтъ пѣти деветъ, чрѣзъ силата на своята кражба. Той ще спечели повече пари въ едно кжсо врѣме отколкото нѣколко честни хора могатъ да сторятъ това. Ако не, какъ тѣй, че въ Съединенитѣ Щати по-малко отъ тридесетъ хиляди човѣка притежаватъ повече отъ половината отъ всичкото богатство въ цѣлата страна? Само тѣ ли сж прилежни? Само тѣ ли сж пестеливи? Само тѣ ли сж способни? Само тѣ ли сж честни? Другитѣ не сж ли? Ако „честността е най-добрата политика“ за печелене пари, горната истина е жалко порицание на морала на другитѣ 65 милиона хора въ тая страна. Тѣ не сж прѣслѣдвали тая особна „политика“, защото тѣ сж безъ пари. Но тукъ честността не е „политика“. Тя не би трѣбвало да се понижава до простото равнище на коварството или „мотива“ за придобиване на пари. Честността е по-цѣнна човѣку отколкото какъвъ да е сборъ долари, стока и имущества може да бждатъ. Честността е човѣшката честъ въ цѣйствие. Мжжеството на човѣка е търговия, и той би трѣбвало да го цѣни и пази, както жената пази честта си; би трѣбвало той да е готовъ да се прости съ живота си нежели да бж-

*) Тая сума днесъ има стойностъ на повече отъ 14,000,000 лева.

де ограбенъ отъ него. Колко низкъ дѣйствително, е този, който го размѣня за зло то или го продава за положение и власт!

Младежо, честността, подобно на добродѣтелята, е всадена въ насъ отъ рождението ни, ако родителитѣ ни сж добри. Тя е частъ отъ материала който влиза въ чувството нѣщо, което наричаме характеръ или личностъ. Характерътъ не е случайностъ. Ние не се раждаме съ характеръ, но съ материала за такъвъ. Характерътъ е нѣщо на бавно разстене и развитие, както тѣлото. Както добродѣтелята и непорочността държатъ първо мѣсто и иматъ най-добритѣ шансове въ пазара на социалния животъ, така и честността винаги има първия залогъ за успѣхъ отъ какъвъ и да е видъ или отъ всички видове що сж достойни да се притежаватъ. Дѣйствително, вие може да придобиете много богатство — закона Ви позволява — като се раздѣлите съ вашата честностъ. Така има мнозина, които достигатъ до голѣма охолностъ и разкошъ (за врѣме), отричайки се отъ добродѣтелята, но плаща ли си? Попитайте се съ тоя въпросъ, когато се изкушавате отъ златото къмъ нечестностъ, словомъ или дѣломъ. Ще ви плати ли? Вѣрвайте ме, има подобри нѣща, по възвишени и по-благородни отколкото простото добиване на пари. Въ всѣки случай, самиятъ най-възвишенъ видъ на честностъ, подобно на добродѣтелята, е помощъ а не прѣчка за да прѣкарате тоя животъ. даже и да спечелите богатство.

Прѣвежда: Ив. Д. Стефановъ.

Стоянъ Михайловски за нашитѣ съсъди.

— Помнете добръ, че българщината е трънъ въ очитѣ на много европейски общественици и държавници.

Помнете добръ, че има на Балканския полуостровъ елементи, които не се двоумятъ да думатъ, че провалянето на българския родъ е за тѣхъ историческа нужда, жизнена потрѣба.

Тѣ ни дебнатъ.

Тѣхната психология е позната. Онеправдаха ни, чувствуватъ се виновни спрямо насъ и поради това боятъ се отъ насъ. За гдѣто се страхуватъ отъ насъ — мразятъ ни. А като ни мразятъ — искатъ да се отърватъ завинаги отъ насъ, да ни погазятъ. (Изъ в. „Напрѣдъ“.)

ПУСНА СЕ ВЪ ПРОДАЖБА
б р о ш у р а т а

„ЦЪРКВАТА И
МИРЪТЪ.“

Срѣщу 1 левъ всѣки може да я
достави отъ редакцията на
сп. „Християнски Свѣтъ“.

КНИЖНИНА.

Навата книга „ЕДНА ПОЛИТИЧЕСКА ИЗПОВѢДЪ“ отъ министеръ Д. Драгиевъ е явление ново и надежно въ нашия нерадостенъ политиченъ животъ. Много политични рѣчи, въпрѣки голѣмата скжпия, бѣха издадени напоследъкъ прѣдвидъ изборитѣ, — рѣчи които засѣгатъ държавни, партийни и партизански въпроси. Далечно най-важна и освѣтляваща отъ тѣзи е „Една Политическа Изповѣдъ“. Тя е многоцѣнна не само за земледѣлцитѣ но и за всички съсловия и класи, тя освѣтлява отъ принципно гледище не само сегашнитѣ избори и въпроси, но и всички бждеши такива. Тѣзи рѣчи за първи пѣтъ въ България изнасятъ новъ типъ държавничество, каквото досега е сжществувало въ щастливитѣ англосакски страни. Ако нашия народъ и селски и градски, сериозно търси „Обнова“ изходъ изъ блатото на партизанщината, и избава отъ грозящата го нова „Фердинандовщина“, той ще чете и земе присърце поуката на „Една Политическа Изповѣдъ“. Намира се за проданъ въ редакцията на в. „Земледѣлска Правда“ ул. Раковска № 63, София, и Библиотека „Полезно Честиво“ въ Ст. Загора.

С. К. В.

Получи се въ редисцията ни „Земледѣлска правда“, органъ на Земледѣлския съюзъ. Спирва се добръ, а по-важното, дава статии и новини, които сж чисти отъ лжжата и демагогията на тѣй много продажнитѣ Софийски вѣстници. Ние го прѣпорѣчваме на всички — Адресъ „Земледѣлска Правда“ — София

Абонирайте се за „ЗОРНИЦА“

Единствениятъ евангелски еженедѣленъ вѣстникъ.

Дава отбрани статии отъ религиозенъ,
домашенъ и общественъ характеръ.

Цѣна 10 лева Пловдивъ.

Печатница „СВѢТЛИНА“

въ гр. ВАРНА, ул. „Солунска“ 1 уч.

Приема да печата всѣкакви печатарски работи:
търговски или частни, на всѣкакви
езици, ноти за пѣние и разни инструм.
Изработва хубави каучукови ПЕЧАТИ.

Гостилница и млѣкарница „ПАРИЖЪ“
на

МАРКО П. КАРААТАНАСОВЪ

Варна.

Икономическа и отлична по чистота.

Печатница „СВѢТЛИНА“, Варна.